

Το μυστήριο της Εξομολόγησης στον καιρό της πανδημίας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας

Στο πλαίσιο των ΚΖ΄ Παυλείων την Πέμπτη 17 Ιουνίου το πρωί στον υπό κατασκευή Ιερό Ναό του Αγίου Λουκά του Ιατρού στην Ιερά Μονή της Παναγίας Δοβρά Βεροίας πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη ημερίδα πνευματικών με θέμα: «Το μυστήριο της Εξομολόγησης στον καιρό της πανδημίας».

Στην αρχή της ημερίδας ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας κ. Παντελεήμων απηύθυνε χαιρετισμό και καλωσόρισε τον ομιλητή και τους Ιερείς.

Κεντρικός ομιλητής ήταν ο **Καθηγητής του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού του Α.Π.Θ. Πρωτοπρεσβύτερος π. Αθανάσιος Γκίκας**, ο οποίος ανέπτυξε σκέψεις, προτάσεις και προβληματισμούς σχετικά με το μυστήριο της Εξομολόγησης στον καιρό της πανδημίας, ενώ στο τέλος ακολούθησε γόνιμη συζήτηση.

Την εκδήλωση παρουσίασε ο Αρχιερατικός Επίτροπος Βεργίνης Αρχιμ. Ιερεμίας Γεωργαλής.

Ο Σεβασμιώτατος στην εισαγωγική του ομιλία του ανέφερε μεταξύ άλλων:

Μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ καί τίς πρεσβεῖες τοῦ ἁγίου ἐνδόξου πρω-τοκορυφαίου ἀπο-στόλου Παύλου, πρὸς τιμὴν τοῦ ὁποῖου εἶναι ἀφιε-ρωμένη καί αὐτή ἡ Ἡμερίδα, πού ἐντάσσεται στό πλαίσιο τῶν ΚΖ΄ Παυλείων, ἀλλά καί τοῦ ἁγίου Λουκᾶ, τοῦ ἱατροῦ καί θαυμα-τουρ-γοῦ, ὁ ὁποῖος μᾶς φιλοξενεῖ σή-με-ρα στόν ἱερό ναό του, συνα-ντώμε-θα καί φέτος στήν καθιε-ρωμένη πλέον Ἡμερίδα τῶν πνευματικῶν τῆς Ἱερᾶς μας Μητροπόλεως, καί ἔχω τήν χαρά νά σᾶς καλωσορίσω ὅλους ἐδῶ, στήν Ἱερά Μονή τῆς Παναγίας Δοβρᾶ, καί ἰδιαίτερως τόν σημερινό ὁμιλητή μας, αἰδε-σιμολογιώτατο πρωτοπρεσβύτερο π. Ἀθανάσιο Γκίκας, καθηγητὴ τῆς Ποιμαντικῆς καί τῆς Ἐξομολογη-τικῆς στή Θεολογική Σχολή τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσ-σα-λονίκης, τόν ὁποῖο ἔχουμε τήν τιμὴ καί τή χαρά νά εἶναι κοντά μας γιά νά μᾶς ὁμιλήσει.

Συνήθως τά θέματα τῶν Ἡμερί-δων πού πραγματοποιοῦνται στήν Ἱερά Μητρόπολή μας στή διάρκεια τῶν Παυλείων σχετίζονται μέ τό γενικό θέμα τοῦ κάθε χρόνου καί ἀποτελοῦν κατὰ κάποιο τρόπο μιά ἐξειδίκευση τοῦ θέματος ἀνάλογα μέ τά πρόσωπα στά ὁποῖα ἀπευ-θύνεται ἡ Ἡμερίδα, ἥ, ἂν θέλετε, οἱ εἰσηγήσεις στίς διάφορες Ἡμερίδες φωτίζουν ἐπιμέρους πτυχές τοῦ θέματος τῶν Παυλείων.

Καί θά ἦταν καί φέτος αὐτό δυ-να-τό, καθώς τό θέμα τῶν ΚΖ΄ Παυ-λείων εἶναι «Ὁ ἀπόστολος Παῦλος καί οἱ πνευματικές διεργασίες πρίν ἀπό τό 1821», θέμα πού ἔχει σχέση μέ τήν ἐπέτειο τῶν 200 ἐτῶν ἀπό τήν ἑναρξη τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, τήν ὁποία ἐορτάζει καί τιμᾷ ἡ πατρίδα μας ἀλλά καί ἡ Ἐκκλησία μας, καί βεβαίως καί ἡ Ἱερά Μη-τρό-πολή μας καθ' ὅλη τή διάρκεια τοῦ ἔτους.

Ἦδη ὅμως, ὅπως ὅλοι γνωρίζετε, ἡ Ἱερά Μητρόπολή μας ἔχει διορ-γανώσει ἀρκετές ἐκδηλώσεις γιά νά τιμήσει τή μεγάλη αὐτή ἐθνική ἐπέτειο, ἀλλά καί ἕναν κύκλο ἐβδο-μαδιαίων ὁμιλιῶν ὑπό τόν τίτλο «Μαρτύρων καί ἡρώων αἵ-μα-τα», μέ σκοπό νά ἀναδείξουμε τήν προσφορά τόσο τῆς Ἐκκλησίας ὅσο καί ὅλων τῶν πρωταγωνιστῶν τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως.

Ἔτσι, θεωρήσαμε σκόπιμο νά ἀφιε-ρώσουμε τήν Ἡμερίδα τῶν πνευματικῶν σέ ἕνα ἄλλο ἐπικαιρο θέμα πού μᾶς ἀπασχόλησε καί μᾶς ἀπασχολεῖ ὅλους, ἕνα θέμα τό ὁποῖο ἀντιμετωπίζουμε ἤ καί θά ἀντιμετωπίσουμε ὡς πνευματικοί, τό θέμα τῆς πανδημίας τοῦ κορω-νοϊοῦ.

Ζήσαμε καί ζοῦμε ἀκόμη μία δοκι-μασία πρωτόγνωρη, μία δοκιμασία πού κανείς μας δέν εἶχε φαντασθεῖ ὅτι μπορεῖ νά μᾶς ἐπισκεφθεῖ καί μάλιστα νά διαρκέσει τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα καί νά ἔχει τόσο πολλές συνέπειες στή ζωή μας καί ὡς ἀτόμων καί ὡς κοινωνίας καί ὡς ἐκκλησιαστικοῦ σώματος.

Ὁ Θεός ἐπέτρεψε νά δοκιμα-σθοῦ-με γιά λόγους πού Ἐκεῖνος γνω-ρίζει. Ἐπέτρεψε

νά ζήσουμε για αρκετούς μήνες απομονωμένοι από τους οικείους και τους φίλους μας, περιορισμένοι στα σπίτια μας και στα μοναστήρια μας και χωρίς ακόμη δυνατότητα μετακινήσεως. Έπέτρεψε να περάσουμε όλους αυτούς τους μήνες με κλειστούς τους ναούς μας ή με περιορισμένο αριθμό πιστών, με αλλαγές στα προγράμματα και στις προϋποθέσεις λειτουργίας των ιερών ναών, χωρίς δυνατότητες για κα-τη-χητικό και κηρυκτικό έργο, χωρίς την εύκολια της επικοινωνίας που είχαμε άλλοτε με τους ανθρώπους.

Όλα αυτά αποτελούν μία μεγάλη δοκιμασία για όλους μας. Και αν προσθέσουμε σε αυτή και τις άλλες δοκιμασίες που κλήθηκαν να αντι-μετωπίσουν πολλοί αδελφοί μας, την ίδια την ασθένεια του κορωνοϊού, στον έαυτό τους ή σε συγγενικά και φιλικά τους πρόσωπα, τη δοκιμασία της νοσηλείας, την ακόμη όδυνηρότερη της απομονώ-σεως κατά τη διάρκεια της νοση-λείας στο νοσοκομείο ή και στις Μονάδες Έντατικής Θεραπείας, και σε αρκετές περιπτώσεις, δυστυ-χώς, και τον θάνατο, τότε κανείς δεν αμφιβάλλει για τό μέγεθος της.

Οι δοκιμασίες αυτές, αλλά και η αγωνία, η ανησυχία, η άβεβαιο-τη-τα, ο φόβος, συναισθήματα που όλοι νιώσαμε, καθώς βλέπαμε γύ-ρω μας ή παρακολουθούσαμε τις εξελίξεις, δημιούργησαν ψυχολο-γι-κά προβλήματα, ακόμη και σε ανθρώπους που έχουν κάποια πνευματική καλλιέργεια, τά όποια με τη σειρά τους επηρεάζουν τη συμπεριφορά τους, προκαλούν προ-βλήματα στις οικογενειακές σχέσεις, στην επαγγελματική και οικογενειακή ζωή και κατ' επέκτα-ση και στην πνευματική ζωή. Και όλα αυτά είναι θέματα, είναι προβλήματα τά όποια θά τά βρούμε και θά τά

ἀκούσουμε στήν ἐξομο-λό-γηση.

Καί ἂν σέ αὐτά προσθέσει κανείς καί τά ὅσα προκάλεσαν οἱ ἀτέρμο-νες συζητήσεις, πού διεξήγοντο εἴτε στά μέσα μαζικῆς ἐπικοινων-νίας εἴτε στά κοινωνικά δίκτυα καί τό διαδίκτυο, γιά τήν ὕπαρξη ἢ ὄχι τοῦ κορωνοϊοῦ, γιά τίς συνέπειες τῶν ἐμβολίων, γιά τή χρήση τῆς μάσκας, γιά τή θεία Κοινωνία, γιά τίς ἀποφάσεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου σχετικά μέ τή λειτουργία τῶν ἱερῶν ναῶν, κλόνισαν ἀσφαλῶς τήν πίστη πολλῶν ἀδελφῶν μας, καί ἂν ἀκόμη δέν τήν κλόνισαν, τούς προβλημάτισαν, τούς γέμισαν μέ ἐρωτηματικά, τούς ἔκαναν νά ἀνησυχήσουν, καί ὅλα αὐτά θά τά ἐκφράσουν μέ κάποιον τρόπο στήν ἐξομολόγηση.

Τί μπορεῖ νά κάνει ὁ πνευματικός γιά νά βοηθήσει τούς ἀνθρώπους πού ἔρχονται στό μυστήριο, ἰδίως μάλιστα κάποιους πού στερήθηκαν ἢ ἀπομακρύνθηκαν ἀπό τό μυστή-ριο τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως ἢ καί τῆς θείας κοινωνίας κάποιο διά-στη-μα γιά διαφόρους λόγους;

Τό πρῶτο βεβαίως πού χρειάζο-νται καί ἀναμένουν οἱ ἀδελφοί μας εἶναι νά τούς στηρίξουμε καί νά τούς ἐνισχύσουμε. Νά τούς βοηθή-σουμε νά κατανοήσουν ὅτι δέν εἶναι μόνο αὐτοί πού αἰσθάνονται ἔτσι, πού αἰσθάνονται κουρασμέ-νοι, ἐξουθενωμένοι ἢ καί ἀπελπι-σμέ-νοι κάποιες φορές. Νά τούς ποῦ-με ὅτι οἱ δοκιμασίες εἶναι μέ-ρος τῆς ζωῆς τοῦ κάθε ἀνθρώπου, ἀλλά ἡ ζωή μας εἶναι στά χέρια τοῦ Θεοῦ, ἐφόσον πιστεύουμε καί ἐμπι-στευόμεθα στήν ἀγάπη του. Νά τούς ποῦμε ὅτι ὅλα αὐτά πού περά-σαμε καί περνοῦμε μπορεῖ νά ἦταν μία μεγάλη δοκιμασία, ἀλλά ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ δέν μᾶς ἐγκατέ-λειψε, καί αὐτήν θά πρέπει νά ἐμπιστευόμεθα καί νά ἔχουμε τήν ἐλπίδα μας καί γιά τή συνέχεια.

Τό βασικό στοιχείο πού πρέπει νά διδαχθοῦμε ὅλοι ἀπό τήν πανδημία καί τή δοκιμασία αὐτή εἶναι ὅτι ἡ πίστη μας στόν Θεό δέν εἶναι μό-νο γιά τόν καιρό πού ὅλα πηγαί-νουν καλά στή ζωή μας, πού δέν ἀντιμετωπίζουμε προβλήματα, ἀλλά πάντοτε, κατά μείζονα λόγο μάλιστα στίς ὥρες τοῦ πειρασμοῦ καί τῆς δοκιμασίας. Γιατί ἡ μόνη σταθερά στή ζωή μας εἶναι ὁ Θεός. Ὁ μόνος πού μπορεῖ νά μᾶς βοηθήσει εἶναι Ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος μπο-ρεῖ νά μᾶς δώσει «σύν τῷ πειρασμῷ καί τήν ἔκβασιν αὐτοῦ». Ἐκεῖνος πού δέν ἐπιτρέπει τυχαῖα νά μᾶς συμβεῖ κάτι, ἀλλά ἔχει ἕνα σχέδιο γιά τόν καθένα μας. Καί ἂν ἐμπιστευόμασθε τήν Πρόνοιά του, ἂν ἐμπιστευόμεθα τήν ἀγάπη του, δέν πρέπει νά ἀμφιβάλλουμε ὅτι καί αὐτή ἡ δοκιμασία θά γίνῃ ἀφορμή γιά τήν πνευματική μας πρόοδο, ἀφορμή γιά νά λάβουμε περισσότερη χάρη ἀπό τόν Θεό, καί μέ τή χάρη αὐτή νά θεραπευθοῦμε καί ἀπό τίς πληγές καί τά τραύματα πού μπορεῖ νά ἄφησε στίς ψυχές μας ἡ δοκιμασία τῆς πανδημίας.

Γι' αὐτό καί εἶναι σημαντικό νά μάθουμε καί ἐμεῖς, ἀλλά καί οἱ ἀδελφοί μας, ὅτι θά πρέπει νά ἀντι-μετωπίζουμε τίς δοκιμασίες πού μᾶς ἐπισκέπτονται μέ ὑπομονή καί ἐπιμονή. Νά ὑπομένουμε ὅ,τι καί ἂν συναντήσουμε, χωρίς νά δυσανα-σχετοῦμε καί χωρίς νά ἀγωνι-οῦ-με γιατί δέν περνᾷ. Νά ὑπομέ-νουμε, γιατί ἡ ὑπομονή, πού εἶναι καρπός τῆς ἐμπιστοσύνης πού θά πρέπει νά ἔχουμε στόν Θεό, μᾶς δίνει ἐλπίδα, ἀλλά καί συγχρόνως ἀποτελεῖ ἕνα εἶδος πνευματικῆς ἀσκήσεως, διότι χωρίς ὑπομονή καί ἐπιμονή δέν μπορούμε νά κατορ-θώσουμε τίποτε στή ζωή μας.

Ὁ πνευματικός ἀγώνας γιά τήν ἐν Χριστῷ ζωή ἀπαιτεῖ ὑπομονή καί ἐπιμονή. Ἄν δέν ἔχουμε ὑπομονή, δέν μπορούμε νά ἐπιμένουμε, ὥστε νά ἐπιτύχουμε αὐτό πού θέλουμε, νά ἐπιτύχουμε νά κόψουμε μία κακή συνήθεια, μία ἀδυναμία, ἕνα πάθος, ἀλλά καί νά ἀντιμετω-πί-ζουμε μέ πραότητα τούς ἀδελφούς μας καί νά ἀγωνιζόμεθα γιά νά κατακτήσουμε τήν ἀρετή.

Ἔτσι μπορούμε νά ποῦμε ὅτι ἡ δοκιμασία τῆς πανδημίας ἦταν μία προπαιδεία γιά τήν ὑπομονή, τήν ὁποία ὅλοι ἔχουμε ἀνάγκη, γιατί αὐτή εἶναι πρόξενος τῆς σωτηρίας μας.

Κάτι ἀκόμη γιά τό ὁποῖο θά χρειασθεῖ ἴσως νά μιλήσουμε στούς ἀδελφούς μας εἶναι ἡ ἀνάγκη νά ἐπιστρέψουμε στούς κανονικούς, θά ἔλεγα, ρυθμούς, τῆς πνευματι-κῆς καί μυστηριακῆς ζωῆς.

Ἀρκετοί ἀδελφοί μας ἔμειναν μα-κριά ἀπό τά ἱερά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας καί ἀπό τή λειτουργική ζωή εἴτε ἀπό ἀνάγκη εἴτε ἀπό φό-βο. Καί ἐπειδή τό διάστημα αὐτό ἦταν μεγάλο, ἐλλοχεύει ὁ κίνδυ-νος νά γίνει αὐτή, ἡ ἀκούσια ἢ ἐκουσία ἀποχή, συνήθεια. Μπορεῖ ἀκόμη ἡ ταραχή πού δημιούργησε σέ κάποιες ψυχές ἡ δοκιμασία τῆς πανδημίας, νά τίς ἀπομάκρυνε καί ἀπό τήν προσευχή, τή μελέτη καί τά ἄλλα πνευματικά καθήκοντα. Δέν θά πρέπει ὅμως νά συνεχίσουν μέ τόν ἴδιο τρόπο. Δέν θά πρέπει νά στεροῦν τόν ἑαυτό τους ἀπό τά ἱερά μυστήρια. Δέν θά πρέπει νά ἀφήσουν νά ἀποδιοργανωθεῖ τό πρόγραμμα πού εἶχαν στήν πνευ-ματική ζωή. Καί ἂν μέχρι τώρα συνέ-βαινε αὐτό, θά πρέπει νά κά-νουν προσπάθεια γιά νά ἐπανέλ-θουν, γιατί εἶναι κρίμα ἀντί νά ἀξιο-ποιήσουμε τή δοκιμασία γιά τήν ψυχική καί πνευματική μας ὠφέ-λεια, νά γίνει ἀφορμή γιά τό ἀντίθετο.

Κλείνοντας θά ἤθελα νά προσθέ-σω καί κάτι τελευταῖο.

Ἔχω μιλήσει πολλές φορές καί γιά τή στάση τῆς Ἐκκλησίας μας ἔναντι ὅλων τῶν μέτρων ὑγειονο-μικῆς προστασίας πού συστήνουν οἱ εἰδικοί ἰατροί καί ἡ πολιτεία καί δέν θά ἐπανέλθω. Τό μόνο πού θέλω νά πῶ εἶναι ὅτι ὅλοι ἔχουμε ὑποχρέωση νά τά σεβόμεθα καί νά κάνουμε ὑπακοή σέ ὅλες τίς ἀπο-φάσεις καί τίς ἐγκυκλίους τῆς Ἱε-ρᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας μας. Δέν εἶναι δυνατόν οὔτε νά κάνου-με οὔτε νά συστήνουμε ἀνυπακοή σέ αὐτές οὔτε πολύ περισσότερο νά ἀναλαμβάνουμε ἐμεῖς τήν εὐθύνη γιά τήν ὑγεία καί τή ζωή τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ δική μας ἀποστολή ὡς πνευ-ματικῶν εἶναι ἄλλη, καί καλό θά εἶναι νά μήν ἀκοῦμε καί νά μήν ἐπηρεαζόμεθα ἀπό τρίτους καί πολύ περισσότερο νά μήν ἐπηρεά-ζουμε ὅσους ἐμπιστεύονται τήν ψυ-χή τους στό πετραχήλι μας.

Μέ αὐτές τίς σκέψεις καί ἐκφρά-ζοντας τή χαρά μου γι' αὐτή τήν εὐκαιρία τῆς συναντήσεώς μας καί τῆς συζητήσεως πού θά ἔχουμε στή συνέχεια, θά ἤθελα νά σᾶς συστή-σω τόν ἐκλεκτό ὁμιλητή μας, τόν πρωτοπρεσβύτερο π. Ἀθανάσιο Γκί-κα, καθηγητή, ὅπως εἶπα καί προηγουμένως, τῆς Ποιμαντικῆς καί τῆς Ἑξομολογητικῆς τῆς Θεο-λο-γικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ.

Σέ πολλούς εἶναι γνωστός ἀπό τή Θεολογική Σχολή, ἦταν καθηγητής σας. Ἐγώ ἔχω τήν χαρά νά τόν γνω-ρίζω ἀπό τήν ἐποχή τῆς διακο-νίας μου στήν Ἱερά Μητρόπολη Θεσσαλονίκης, καθώς καί ὁ π. Ἀθα-νάσιος διακονεῖ ἐκεῖ, ἀπό πολλά χρόνια, στό Μετόχι τῆς Ἱερᾶς Μο-νῆς Σίμωνος Πέτρας, στόν ἱερό ναό τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους, ὅπου δρα-στηριοποιεῖται ὡς πνευματικός, συμβουλεύει νέους, ἐφήβους, ἀλλά καί οἰκογένειες, καί διαθέτει μεγά-λη ἐμπειρία στόν τομέα αὐτό.

Παράλληλα βέβαια ἔχει ἐξειδι-κευ-θεῖ στόν τομέα τῆς Ποιμαντι-κῆς καί τῆς Ποιμαντικῆς Ψυχολο-γίας καί ἔχει ἀνάλογες σπουδές καί στή Μεγάλη Βρετανία καί στή Θεσ-σαλονίκη, ἀλλά καί ἔχει γράψει πολλές μελέτες σχετικές μέ τά θέματα αὐτά.

Ἔτσι σήμερα πού ἔχουμε τή χαρά νά βρίσκεται ἀνάμεσά μας, θά τόν ἀκούσουμε νά μᾶς μιᾶ καί μέ τήν ἐπιστημονική του ιδιότητα ἀλλά καί μέ τήν ἐκκλησιαστική του ἐμπει-ρία, καί εἶμαι βέβαιος ὅτι θά ἔχει πολλά καί ὠφέλιμα νά μᾶς πεῖ.

Σᾶς εὐχαριστῶ ἀπό καρδίας γιά τήν εὐγενῆ ἀνταπόκρισή σας καί τήν παρουσία

σας καί σᾱς παρακα-λῶ νά ἔλθετε στό βῆμα.

ΓΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΝΤΕ ΚΛΙΚ ΕΔΩ